

ORSZÁGJÁRÁS

Vendégforgalmi, nyaralási és utazási hetilap

Előfizetési árak: Egy évre 40 P, félévre 20 P
Tisztviselőknek kedvezmény
Postatakarékpénztári csekk számla: 29.810

A Magyar Királyi Belügyminisztérium az „Országjárás”-t 1100—1939. számú rendeletével a közigazgatási hatóságok figyelmébe ajánlja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV.,
Párisi-utca I. I. emelet, Telefon: 186-724

Szállodáink hitelproblémája

Egyesült erővel a szállodakérdés megoldására

Irta: Dr. MÁTEKA BÉLA, a székesfővárosi idegenforgalmi hivatal titkára

Hovatovább a szállókérdés nemcsak idegenforgalmunk jövőjének, hanem már jelenének is egyik sarkalatos pontjává válik. Ez a kérdés ma már nemcsak nyaralások, üdüloutak, látogatások lebonyolításának előfeltétele, mert az e tekintetben növekvő nehézségek immár a rendes bel- és külföldi forgalom zavartalan menetét is veszélyeztetik.

Idegenforgalmunk irányadó vezetőszemélyiségei, dr. Némethy Károly székesfővárosi tanácsnok, dr. Markos Béla, a Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal igazgatója és más kiváló szakértők, már ismételt nyilatkozatok a problémáról az ORSZÁGJÁRÁS hasábjain. Éppen ezért szeretném az „Országjárás” széleskörű olvasótáborával is megismertetni e kérdéssről szóló tanulmányomat, amely a Széchenyi István emlékével kapcsolatban „Vendéglátóiparunknak Széchenyi szellemében beruházási hitelekkel való megsegítése” címmel a Magyar Szállodás és Vendéglős” című szaklapban a közelmúltban megjelent.

Tanulmányomban abból indultam ki, hogy rendes forgalmú békeévekben mintegy 30 millió pengő volt az az összeg, amely az idegenforgalomból a magyar fizetési mérlegbe esett. A Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatala 1941. évi jubileumi beszámolója pedig rámutatott arra, hogy

az idegenforgalom utolsó 25 éve Budapest gazdasági élete számára 800 milliót, Magyarország fizetési mérleg szempontjából közel 500 millió P hasznot eredményezett.

Ez a bevételi lehetőség erősen fokozható volna, ha nem állana útjában az a nagy hiány, amellyel idegenforgalmi iparunk vállalatai, — szállodák, fürdőhelyek, közlekedési vállalatok, stb. — az elengedhetetlen beruházások, felsze-

Jelzáloghitelt a szállodáknak

Idegenforgalmi iparunknak egy nagyobb szabású hitelakcióval — külföldön bevezetett minta szerint a vállalat tőkeértéke, sőt ingóberendezéseinek fedezetére — idejében a hóna alá kell nyúlni, nemcsak a majdan várható külföldi forgalom, hanem a kielégítetlen belföldi forgalom igényeinek erejéig. Számottevő eredményhez vezetne, ha egyik-másik vezető bank- és hitelintézetünk egyelőre próbaképpen, eredményesség esetén, pedig nagyobb arányban, az idegenforgalmi iparok hitelszükségeit szolgálatára specializálná magát. Meggyőződésem, hogy megfelelő körültekintéssel és szakértők bevonásával az intézet tekintélyes üzletággal gyarápítaná feladatkörét.

relések, egészségügyi követelmények tekintetében,

hitelszükségletüket illetően küzdenek.

A luxusszállók és az igen egyszerű kategóriájú, gyengészinvonali szállók mellett, kevés a középigényeket kifogástalanul kielégítő, mérsékelt áru szállodánk és vendéglőnk. Számos vidéki városunk szállodái elmaradtak, elégtelen férőhelyűek. Nincsenek fürdőszobával, folyóvízzel, angol rendszerű mellékhelyiséggel felszerelve. Bútorzatuk lehangolóan elhasznált. Sok fürdőhelyünkön nincs vízvezeték, csatornázás, egészségügyi berendezés. Nincsenek elemi igényeket kielégítő szórakozóhelyiségek, kurszalón, rossz idő esetére, szellőzött, egészséges mozgóképszínház. Számos helyen az utak elhanyagoltak, sokhelyütt, sarosak vagy igen porosak.

A kérdés jelentőségének megvilágítására, csak a 30-as évek nagy idegenforgalmi hullámára akarok rámutatni, amikor is fél Bécs a Balaton mellett szeretett volna üdülni, minden zsúfolva volt osztrákokkal, németekkel, olaszokkal, sőt angolokkal is, az érdeklődés azonban a berendezésekben tapasztalt elemi hiányok miatt a következő években feltűnően megcsappant s kulturális presztízsiünket is veszélyeztetve, rövidesen egészen elmaradt. Elképzelhetjük, hogy milyen messzi jövőre kiható vesztesége volna nemzeti jövedelmünknek, ha ez a jövőben még nagyobb arányban megismétlődne.

S mindez miért van így? Erre Széchenyi szavaival felelhetünk: „Mert nincs hitel”!

és pedig Széchenyi szavait idegenforgalmi iparunkra vonatkoztatva, mert nincsen intézményesített, az idegenforgalom szükségleteit kielégítő, berendezések, javítások létesítését biztosító hitel.

A hitelintézetnek egy osztályba kellene csoportosítania a máris érdekkörébe tartozó nagyobb idegenforgalmi érdekű vállalatokat. A megfelelő hitelre szoruló üzemeiket olyan sorrendben kell felkarolni, amint azok a közszükséglet mértékének és jelentőségének kielégítését szolgálni hivatottak. Tömegesebb szükséglet szolgálatára meg kell, hogy előzze a luxus-szükségletet.

Szakértőink véleménye szerint kivált az ingójelzáloghitel hiányzik nagyon, úgy, ahogy az például a gyárparánál megvan.

Az engedélyezendő hitelek feltételei ne legyenek túlságosan szűkkeblűek, a kockázat lehető ki-

küszöbölésére megfelelő rendszabályok foganatosítandók, hiszen össze lehet kötni egy biztosítási mellékülettel is.

A hitelakciók keretébe tartoznának: a szálló- és penzióberendezések feljavítására hosszabblejáratú hitelek, szállodaépítkezések finanszírozása, egyes fürdőhelyeken szállodaépítkezésre, gyógyházra, kaszinóépületre, strandfürdőre alkalmas telkek előzetes

Széchenyi idegenforgalmi útmutatásai

Most, midőn a közelmúltban Széchenyi születése 150 éves évfordulóját ünnepeltük, legyen szabad a fenti kérdések kapcsán Széchenyi felismeréseit is idézni.

Az idegenforgalom és a kellő belforgalom következményeire már a Hitel-ben azzal mutatott rá, hogy a „Jó utak helyes kommunikációk, virágzó vidékek, melyek a hazát gazdagítják, midőn mindenki sorsát javítja s emelik, századokra hatnak keresztül”. Ő hangoztatta minduntalan

„a jobb utak, tisztább városok, jobb vendégfogadók”

multhatatlan szükségességét, mutat rá a bajok gyökerére, hogy szegénységünk valódi oka az, hogy „a hitel, s pénzbeli rendelkezések jólábon nem állnak.” Az ő szavaiban találjuk meg tehát a hitel hiánya és az elmaradottság közti okozati kapcsolatot.

Az utóbbi években tényleg sok történt, de azért még mindig be-

Készülődjünk a békeévekre!

A háborút megelőző és az utóbbi években mindjobban szaporodó jelek arra mutatnak, hogy a háború utáni idegenforgalom egészen más jellegű lesz, mint a másfél évtized előtti nagy idegenforgalom. Valószínűleg

a nagy tömegek elementáris utazási, kulturális, üdülési szükségletét fogja kielégíteni.

A német és olasz szabadjidő-mozgalmak fokozottabb szerephez fognak jutni, a kisiparosok, mezőgazdaszövetkezetek, a jobb munkás rétegek, a különböző szak- és főiskolák hallgatói, sport-dal- és más kulturális egyesületek kispénzű utas csoportjai fogják előzőnleni az európai forgalom nagy vándorútjait.

Ez a nagy mozgalom szükségesé teszi, hogy

vendéglátóiparunk és egész közgazdasági életünk arra nagy komolysággal felkészüljön.

Nincs itt lehetlenségről szó. Ha európai viszonylatban is min-taszerűt tudunk létrehozni budapesti luxusfürdőinkkel, egyes első-

megszerzése, villanegyedek létesítéséhez szükséges parcellázások keresztülvitele. Üdülőhelyeken, fürdőhelyeken vízvezeték, villanyvilágítás, csatornázás, mint a legfontosabb kulturális alapfeltételek létesítésének elvállalása, a telektulajdonosokra hosszabblejáratú — tízéves — hitelek keretében való amortizációs áthárítással, portalan utak létesítésének finanszírozása, stb.

Megfelelő hitelakcióval számos primitív fogadó olyanképpen volna feljavítható, hogy az intelligens turistaközönség igényeit, számos egyszerű szálloda pedig a közép-osztálybeli közönség igényeit is kielégíthesse.

láthatatlanul sok a tennivaló. A közületek jószándékuk mellett sem tudnak mindent megoldani. Vannak ragyogó szállodák, vannak kifogástalan középüzemek is, de fény és árnyék túlságosan váltakoznak Széchenyi szerint is. „A hiányok eltágadása, s rejtegetése azt bizonyítaná, hogy azokból kiemelkedni nincs szándékunk, vagy nincs erőnk. Ezért a javításokat „bölcsőbb, önkényesen nemes indulattal tenni most, mint mire az idő, s a világ szelleme előbb-utóbb multhatatlanul úgy is kényszerítend”.

Ő vette észre már azt is, hogy „Az idegen, aki csak rövid időt tölt az országban, el van ragadtatva, ha pedig tovább maradt vala köztünk, akkor bizonyosan így kiáltott volna fel: „hát ez ama csudálatraméltó, felhőkig magasztalt ország” s bámulta volna, hogy egy fiatal s annyi erővel bíró nép, mely valóban magasb állásra lenne méltó, oly szívesen vesztesse el alacsony álladalmában”.

rangú fővárosi szállóinkkal, a Kékes, a Galyatető, a lillafüredi, a radványi, a balatonkenesei üdülőszállóinkkal, egyes takaros vidéki városaink, mint Eger, Esztergom, Székesfehérvár stb. újjárendezésével, most az utánpótlás kell, hogy következzen, egy szintre emelése mindannak, amire egy széleskörű belföldi, később külföldi forgalomban szerep vár. És ha a felépítés egészséges, reális, nem légius térben végez kísérleteket, akkor kockázattól sem kell tartani, mert a tömeges, visszatérő és rendszeres forgalom, kis haszon mellett is biztosítja az amortizációs beruházások rentabilitását.

A jelenlegi pénzügyi viszonyok mellett hosszabblejáratú hitelek folyósítása természetesen bizonyos nehézségekbe ütközhetik, azonban kellő forgalomra kilátással bíró vállalkozások részére már néhány éves kölcsönök is lehetővé tennék a legszükségesebb javításokat, pótlásokat. Ha bizonyos építkezésekkel várni is kellene, már az is nagy szolgálatot jelentene, ha hitelintézetek szállodaépítkezésekre,

gyógyházakra, stb. üdülőtelepek részére legjobban számba jöhető ingatlan részeket, amelyek megvételének elmulasztása később pótolhatatlan hiányt jelentene, megszerelnék.

Mindezek alapján méltán állíthatjuk, hogy Széchenyi István jubileumát nagy hitelintézeteink és közületeink alig tudnák maradandóan szolgálni, mintha az idegenforgalmi iparok hitelszükségletét céltudatosan mindjobban aktivitási körükbe kapcsolják.

A kérdés megoldása csak a közhasznú tevékenység és a betevők jogos érdekét szolgáló reális üzlet megfelelő kapcsolatában keresendő.

Tanulmányom kivonatához még csak azt akarom hozzáfűzni, hogy a kérdés olyan nagy, olyan bonyolult és égetően sürgős, hogy annál nem elég csak egy orvoslási módra számítani. Valamennyi érdekeltnek, a szakma, a közhatalóságok, a hitelintézetek, a szélesebbkörű magánvállalkozás

összefogására és harmónikus együttműködésére van szükség.

Az idegenforgalmi és szállodásipar érdekelt tényezőinek tömörebb gazdasági jellegű szövetkezésére is nagy hivatás várhat, hogy Széchenyi jelszava: „az egyesülésben az erő” szemmel tartásával azt az erőforrást termelhesse ki, amely megfelelő eszközöket és lendületet visz be a feladat végrehajtásának nagy munkájába.

Véssük ezért mint döntő jelentőségű tételt Széchenyi e mondásait és útmutatásait is emlékeztünkbe:

„Ugyan mit tehetni egység és egyesülés nélkül?”

„Ami egyeseknek lehetetlen, sokaknak könnyű!”

„Csa'k egyesülés és állhatóság által győzhet a halandó mindenen”.

Ezt az erők egyesítésére vezető irányzatot kell a felső fórumokon elsősorban megindítani.

Nagyvárad idegenforgalmi plakát-pályázatát hirdeti

Nagyvárad városa idegenforgalmának népszerűsítése érdekében művészi plakát alkotására hirdet pályázatot, amelyben az ország összes művészei részt vehetnek. A 63x95 cm méretű és eredeti színezésben, négyzsinű litografiára alkalmasan elkészítendő pályaművel együtt a pályázó művész teljes nevét és pontos címét tartalmazó zárt borítékban közli jellegét. Egy pályázó több pályaművet is beadhat. A bíráló bizottság 250 pengővel jutalmazza az elfogadott legjobb pályaművet, amelynek eredetije és kihasználati joga a város tulajdonába megy át. A városnak jogában áll további pályaműveket darabonként 150 pengőért ugyanilyen feltételek mellett megvásárolni. A pályaművek a